

Aktuality z Evropské unie od Stálého zastoupení ČAK v Bruselu

(leden 2019)

★ Rumunské předsednictví

Rumunsko od 1. ledna 2019 vůbec poprvé na šest měsíců přebralo předsednictví v Radě EU. Rumunsko se svého prvního předsednictví Rady a řízení Unie se ujímá v době vyvrcholení brexitu a před volbami do europarlamentu. Pro rumunské předsednictví je tedy určující a charakteristické to, že je zahájeno na konci institucionálního cyklu a hlavním úkolem pro Rumunsko proto bude dokončit co nejvíce aktuálních legislativních návrhů.

★ Unie kapitálových trhů: od 1. ledna 2019 platí společná pravidla EU pro sekuritizaci

Nová harmonizovaná pravidla pro sekuritizaci, která platí od 1. ledna, jsou důležitým stavebním prvkem unie kapitálových trhů. Jedná se o proces, v rámci něhož, zpravidla věřitel (banka), vytvoří sdružením aktiv (například úvěrů) finanční nástroj, který si mohou zakoupit investoři. Pravidla pomohou zajistit další zdroje podnikového financování, posílí schopnost bank podporovat hospodářství a rovnoměrně rozložit rizika mezi účastníky trhu a zároveň zamezí tvorbě přebytků, které způsobily finanční krizi. Nařízení usnadní emise sekuritizací a investice do sekuritizací v EU a pomohou zajistit finanční stabilitu a ochranu investorů, zároveň zvýší transparentnost, jednotnost a dostupnost klíčových informací např. v oblasti poskytování úvěrů malým a středním podnikům. Mělo by také usnadnit emisi sekuritizovaných produktů a umožnit institucionálním investorům provádět důkladnou hloubkovou kontrolu, která jim pomůže identifikovat produkty odpovídající jejich potřebám v oblasti diverzifikace, návratnosti a časového rámce aktiv.

Další finanční pravidla, která vstoupí v platnost v roce 2019:

Dne 13. ledna 2019 vstoupí v platnost revidovaná směrnice o zaměstnaneckých penzijních fondech, známá jako IORP2.

Dne 10. června 2019 nabude účinnosti revidovaná směrnice o právech akcionářů.

Dne 21. července 2019 začne platit nové nařízení o prospektu, na němž se začalo pracovat v rámci akčního plánu unie kapitálových trhů a jehož cílem je zlepšit přístup podniků k financování a zjednodušit informace pro investory.

Dne 14. září 2019 vstoupí v platnost pravidla pro silné ověření klientů, která jim umožní uskutečňovat bezpečnější elektronické platby v obchodech a na internetu.

Nový Prezident CCBE

Od 1. ledna 2019 se stal Prezidentem Rady evropských advokátních komor (CCBE) José de Freitas (Portugalsko). Jako první Vice-prezident se stal Ranko Pelicarić (Chorvatsko), druhá Vice-prezidentka Margarete von Galen (Německo) a třetí Vice-President James MacGuill (Irsko).

Průzkum Eurobarometru ukázal nárůst pozitivního vnímání EU

Standardní průzkum Eurobarometru byl proveden prostřednictvím osobních rozhovorů v členských státech EU a kandidátských zemích (Makedonie, Turecko, Černá Hora, Srbsko a Albánie), celkem bylo osloveno 32 600 osob. Mezi nejdůležitější ukazatele průzkumu patří, že pozitivní hodnocení EU jsou na vzestupu o 3 - 4% od jara 2018, největší nárůst zaznamenalo Švédsko, Španělsko a paradoxně Velká Británie. Důvěra v EU zůstává vyšší než důvěra v národní vlády, či parlamenty, narůstá také podpora občanství EU a pozitivní vnímání volného pohybu osob. 75 % respondentů vyjádřilo, že jsou zastánci eura, zatímco hospodářská situace se dle respondentů mírně zhoršila. Hlavním zdrojem celospolečenských obav zůstává přistěhovalectví, jež je zmiňováno dvakrát častěji než terorismus. Třetí příčku obávaných témat pak obsadil stav veřejných financí členských států, následuje hospodářská situace, klimatické změny a nezaměstnanost.

Komise zahajuje diskusi o přechodu k efektivnějšímu a demokratičtějšímu rozhodování v daňové politice EU

Komise dne 15. ledna zahájila diskusi o reformě rozhodovacího procesu v oblastech daňové politiky EU, které nyní vyžadují jednomyslnou shodu členských států. Této jednomyslnosti nelze v případě zásadních daňových iniciativ často dosáhnout. Ve svém sdělení Komise navrhuje plán, jak by se v některých oblastech společné daňové politiky EU mohlo postupně cíleně přistoupit k hlasování kvalifikovanou většinou v rámci řádného legislativního postupu, jaký se již uplatňuje ve většině ostatních oblastí politiky, v souladu se smlouvami o EU.

Je potřeba zdůraznit, že Komise nenavrhuje žádnou změnu pravomocí EU v oblasti zdanění ani nechce měnit práva členských států stanovovat sazby daní pro fyzické či právnické osoby podle vlastního uvážení.

Sdělení rozděluje prioritní kroky do 4 částí - dohoda členských států na rozhodování kvalifikovanou většinou u opatření, která zlepšují spolupráci a vzájemnou pomoc mezi členskými státy v boji proti daňovým podvodům a únikům, a dále u administrativních iniciativ zaměřených na podniky v EU, jako jsou harmonizované oznamovací povinnosti; hlasování kvalifikovanou většinou u opatření, kde zdanění podporuje cíle jiných politik, např. boj proti změně klimatu, ochranu životního prostředí nebo zlepšení veřejného zdraví. U těchto dvou částí, by k dohodě mělo dojít co nejdříve.

Hlasování kvalifikovanou většinou v rámci třetího kroku by přispělo k modernizaci již harmonizovaných pravidel EU, například v oblasti DPH a spotřební daně; hlasování kvalifikovanou většinou u velkých daňových projektů, jako je společný konsolidovaný základ daně z příjmů právnických osob a nový systém zdanění digitální ekonomiky, které jsou naléhavě nutné k zajištění spravedlivého a konkurenceschopného zdanění v EU. Členské státy by měly na tomto dohodnout do konce roku 2025.

Celý text sdělení je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/15_01_2019_communication_towards_a_more_efficient_democratic_decision_making_eu_tax_policy_en.pdf

Dohoda Předsednictví s Evropským parlamentem ohledně opakovaného použití údajů veřejného sektoru

Dne 22. ledna informovalo rumunské předsednictví o dosažení předběžné dohody ohledně zvýšení dostupnosti a opakovaného použití údajů financovaných z veřejných prostředků. To významně přispěje ke konkurenceschopnosti evropské ekonomiky založené na datech a uspíší rozvoj a zavádění pokročilých technologií, jako je umělá inteligence, cloud computing a mnoho dalších. Reforma rozšiřuje působnost pravidel pro opakované použití informací veřejného sektoru i mimo subjekty veřejného sektoru tak, aby zahrnovala veřejné podniky v odvětvích dopravy a veřejných služeb. Rovněž zavádí koncept datových souborů s vysokou hodnotou, které by musely být bezplatně zpřístupněny v celé EU. Předsednictví má v úmyslu předložit výsledek jednání v rámci Coreperu do konce ledna.

Rada přijala svou pozici ohledně návrhu směrnice na ochranu oznamovatelů

Dne 25. ledna přijala Rada na úrovni stálých zástupců svou pozici ohledně návrhu směrnice o ochraně osob oznamujících porušení práva Unie (COM(2018)0218 – C8-0159/2018 – 2018/0106(COD)), jednání triologu proto bude v brzké době zahájeno s cílem dosáhnout dohody do evropských voleb v květnu 2019. Pozice Rady vyjasňuje

některá ustanovení oproti verzi EP a vnáší do něj více právní jistoty a napojení nových pravidel na existující legislativu v jednotlivých sektorech. Pozice Rady zejména upravuje: oznamovací kanály – oznamovatelé musejí nejprve využít interní kanál oznámení, než se obrátí na veřejný, či než celou záležitost zveřejní, s výjimkou bezprostředního nebezpečí hrozícího veřejnému zájmu. Pozice Rady také zavádí povinnost informovat oznamovatele o výsledcích v tříměsíční lhůtě.

Více informací je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2019/01/25/better-protection-of-whistleblowers-council-adopts-its-position/>

EU je připravena přijmout nová pravidla bránící zneužití osobních údajů ve volbách do Evropského parlamentu

Rada se dne 25. ledna dohodla na zavedení nových pravidel bránících zneužití osobních údajů v následujících volbách do Evropského parlamentu. Velvyslanci při EU potvrdili dohodu, již bylo minulý týden dosaženo mezi předsednictvím Rady a Evropským parlamentem ohledně změn nařízení z roku 2014 upravujícího status a financování evropských politických stran a nadací. Tato nová pravidla umožní uložit finanční sankce evropským politickým stranám a nadacím, které záměrně ovlivňují, nebo se pokoušejí ovlivnit, výsledek voleb do Evropského parlamentu tím, že využívají porušení pravidel ochrany údajů.

Více informací je k dispozici zde: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2019/01/25/eu-set-to-adopt-new-rules-to-prevent-misuse-of-personal-data-in-ep-elections/>

Evropská komise publikovala studii na téma: „Dopady regulace na kvalitu služeb, důkaz šesti evropskými případy“

Evropská komise publikovala studii na téma: „Dopady regulace na kvalitu služeb, důkaz šesti evropskými případy“, přičemž jedním z rozebíraných případů je i stav advokátní profese v Polsku. Komise vychází z předpokladu, že advokátní profese je většinou stále regulována na úrovni vnitrostátní samosprávy, jež je přesvědčena, že jakákoliv omezení přístupu k profesi jsou na úkor spotřebitelů a kvality služeb. Komise však má za to, že správnost tohoto přístupu nebyla nijak prokázána. Rozhodla se proto analyzovat polskou reformu zakotvující zmírnění pravidel pro přístup k advokátní profesi s ohledem na to, že počet advokátů rapidně vzrostl, ale jejich kvalita nebyla doposud nijak ověřena. Indikátory kvality, které byly použity pro analýzu stavu advokátní profese v Polsku jsou následující: kvalita právních služeb na základě hodnocení klientů, stížnosti a disciplinární řízení zahájená proti advokátům, kvalita služeb z pohledu soudců, poměrování zakládání advokátních kanceláří a obratu, nárůst počtu advokátů a soutěžní snižování cen právních služeb. Výsledky studie ukázaly, že i přes nárůst advokátů je kvalita hlavním kritériem obou polských advokátních komor pro přijetí nových uchazečů. Jako největší pozitivum reformy

hodnotí Komise střet narůstající poptávky s nabídkou, a to bez podstatného snížení kvality poskytovaných služeb. Počet stížností na advokáta se snížil, služby poskytované advokáty a právními rádci jsou srovnatelné.

CCBE publikovala novou příručku pro advokáty ohledně zastupování před ESLP

Jedná se již o třetí aktualizované vydání, které obsahuje nejnovější vývoj v rámci zastupování klientů před ESLP. Konkrétně reflektuje zavedení Protokolu 16 do Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který vstoupil v účinnost 1. srpna 2018 a umožňuje nejvyšším vnitrostátním soudům požádat ESLP o poradní stanovisko v rámci před nimi zahájenými řízeními. Tato příležitost byla nedávno poprvé využita Kasačním soudem Francie. Příručka rovněž, stejně jako předchozí verze zdůrazňuje princip subsidiarity, na kterém je řízení před ESLP založeno.

Celá příručka je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/PD_STRAS/P_DS_Guides_recommendations/EN_PDS_20181019_ECHR-Guide_2018.pdf

Judikatura SDEU

Stanovisko generálního advokáta Yvese Bota č. 1/17

Dne 29. ledna publikoval Soudní dvůr EU tiskovou zprávu o obsahu stanoviska generálního advokáta Bota č. 1/17 na žádost Belgie. Na základě tohoto stanoviska je mechanismus pro řešení sporů mezi investorem a státem na základě obchodní dohody mezi EU a Kanadou (CETA) v souladu s právem EU. Dohoda nezasahuje nepříznivě do autonomie práva EU ani do výlučné jurisdikce SDEU ohledně interpretace práva EU.

Stanovisko bylo vypracováno na žádost Belgie, která vyjádřila pochyby ohledně kompatibility mechanismu pro řešení sporů v rámci CETA a evropským právem.

Generální advokát Bot však zastává názor, že důvodem pro zavedení mechanismu pro řešení sporů je požadavek reciprocity ochrany, která je poskytována investorům obou stran v souladu s dohodou, jež nemá přímý účinek. Zároveň je toho názoru, že tento mechanismus nemá vliv na roli národních soudů zajišťujících přímou aplikaci unijního práva. Přesto, že dohoda nemá přímý účinek, není však úkolem národních soudů ji interpretovat, mohou však položit SDEU předběžnou otázku. Na závěr generální advokát dodává, že existují procesní záruky zabezpečující dostatečnou úroveň ochrany práva na přístup k nezávislému a nestrannému soudu, zakotvené v čl. 47 Listiny základních práv EU. Předmětný mechanismus řešení sporů je jen

alternativou vztahující se k dohodě o volném obchodu, která doplňuje opravné prostředky, na nichž se strany dohodly.

Stanovisko generálního advokáta pro Soudní dvůr EU není závazné.

Celé stanovisko je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2019-01/cp190006en.pdf>

C-430/17 rozhodnutí ve věci Walbusch Walter Busch GmbH & Co. KG proti Centrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týkala výkladu čl. 6 odst. 1 písm. h) a čl. 8 odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů. Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi stranami ohledně informace o právu spotřebitele odstoupit od smlouvy, kterou tato společnost uvedla v reklamě, jež měla podobu reklamního letáku ve formátu 19 x 23,7 cm čítající šest stran, který byl založen v různých novinách a časopisech. Leták obsahoval objednávkový kupón v podobě oddělitelného korespondenčního lístku. Na přední i zadní straně tohoto lístku bylo upozorněno na právo odstoupit od smlouvy, přičemž zde bylo uvedeno i telefonní číslo, číslo faxu a internetová a poštovní adresa společnosti Walbusch Walter Busch. Na uvedených internetových stránkách www.klepper.net byly v sekci „AGB“ (Allgemeine Geschäftsbedingungen, Všeobecné obchodní podmínky) pokyny pro odstoupení od smlouvy a vzorový formulář pro odstoupení od smlouvy. Sdružení Centrale mělo za to, že předmětný leták je nekalý – neobsahuje totiž patřičné informace o právu spotřebitele odstoupit od smlouvy. Spolkový soudní dvůr Německa uvádí, že ačkoliv je na přední i zadní straně korespondenčního lístku, který je součástí předmětného letáku, poukázáno na právo odstoupit od smlouvy plynoucí ze zákona, v letáku chybí jakákoliv zmínka o podmínkách, lhůtě a postupech pro uplatnění tohoto práva a není v něm vzorový formulář pro odstoupení od smlouvy. **Předkládající soud v tomto ohledu uvádí, že pokud jde o rozsah povinnosti poskytnout spotřebiteli informace v případě využití prostředku komunikace na dálku, který poskytuje jen omezený prostor nebo čas pro uvedení informací, čl. 8 odst. 4 směrnice 2011/83 lze vyložit dvěma různými způsoby.**

Soudní dvůr EU rozhodl, že posouzení toho, zda prostředek komunikace v konkrétním případě poskytuje jen omezený prostor nebo čas pro uvedení informací podle čl. 8 odst. 4 směrnice je třeba provést s přihlédnutím ke všem technickým vlastnostem obchodní komunikace obchodníka. V tomto ohledu je na vnitrostátním soudu, aby ověřil, zda mohly být v rámci této komunikace objektivně uvedeny všechny informace vyjmenované v čl. 6 odst. 1 této směrnice.

Článek 6 odst. 1 písm. h) a čl. 8 odst. 4 směrnice 2011/83 musí být vykládány v tom smyslu, že pokud se smlouva uzavírá na základě prostředku komunikace na dálku, který poskytuje jen omezený prostor nebo čas pro uvedení informací, a pokud lze využít práva odstoupit od smlouvy, obchodník je povinen spotřebiteli v rámci předmětného prostředku před uzavřením smlouvy poskytnout informaci o podmínkách,

lhůtě a postupech pro uplatnění tohoto práva. **Vzorový formulář pro odstoupení od smlouvy uvedený v části B přílohy I této směrnice musí obchodník spotřebiteli v takovém případě poskytnout jasným a srozumitelným jazykem prostřednictvím jiného zdroje.**

Celé rozhodnutí je k dispozici zde: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=210175&pageIndex=0&doclang=cs&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=9165473>

Judikatura ESLP

Rivera Vazquez a Calleja Delsordo v. Švýcarsko (stížnost č. 65048/13)

ESLP ve věci **Rivera Vazquez a Calleja Delsordo v. Švýcarsko** jednomyslně rozhodl, že rozhodnutím švýcarského federálního soudu o vyloučení advokáta stěžovatelů došlo k porušení článku 6 odst. 1. Evropské úmluvy o lidských právech, tj. práva na spravedlivé řízení.

Případ se týkal údajného porušení zásady kontradiktornosti v řízení před švýcarským federálním soudem. ESLP uvedl, že švýcarský federální soud vyloučil právního zástupce stěžovatelů poté, co z vlastního podnětu vznesl otázku přípustnosti volby jejich advokáta. Žadatelé nebyli o této věci informováni, nebyli požádáni o vyjádření se k věci a ani jim nebylo umožněno, aby si zajistili jiného právního zástupce, a to v rozporu s podmínkami výslovně uvedenými v zákoně.

ESLP dospěl k názoru, že rozhodnutí švýcarského federálního soudu vyloučit právního zástupce stěžovatelů, aniž by jim umožnil tento krok rozporovat, je postavilo do značné míry do znevýhodněného postavení ve vztahu k druhé straně sporu.

Celé rozhodnutí ESLP je k dispozici ve francouzském jazyce zde: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-189413>

Odbor mezinárodních vztahů ČAK